

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru aderarea
Republicii Moldova la Acordul privind privilegiile
și imunitățile Curții Penale Internaționale, adoptat
la New York la 9 septembrie 2002**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Acordul privind privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale, adoptat la New York la 9 septembrie 2002.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru aderarea Republicii Moldova la Acordul privind
privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Republica Moldova aderă la Acordul privind privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale, adoptat la New York la 9 septembrie 2002.

Art. 2. – Cu ocazia depunerii instrumentului de aderare la Acordul cu privire la privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale, Republica Moldova formulează următoarea declarație:

„În temeiul art. 23 din Acordul cu privire la privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale:

Fără a aduce atingere articolului 15 paragraful 6 și articolului 16 paragraful 1 litera (d), persoanele la care se face referire în art. 15, 16, 18, 19 și 21, cetățeni ai Republicii Moldova sau rezidenți permanenți în Republica Moldova, se bucură, pe teritoriul Republicii Moldova, doar de privilegiile și imunitățile necesare pentru exercitarea independentă a funcțiilor lor ori pentru înfățișarea sau depunerea declarațiilor în fața Curții, prevăzute în art. 23 lit. a).

Persoanele la care se face referire în art. 20 și 22, cetățeni sau rezidenți permanenți în Republica Moldova, se bucură, pe teritoriul Republicii Moldova, doar de privilegiile și imunitățile necesare înfățișării lor în fața Curții, prevăzute în art. 23 lit. b).”

Art. 3. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului menționat.

Art. 4. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va pregăti și va depune instrumentul de aderare pe lângă Secretarul General.

Președintele Parlamentului

ARGUMENTAREA
oportunității aderării Republicii Moldova
la Acordul privind privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale

A. DESCRIEREA TRATATULUI

1. Informații generale

La etapa actuală a dezvoltării societății moderne, protecția și promovarea drepturilor omului și a libertăților sale fundamentale reprezintă o preocupare importantă a statelor civilizate ale lumii. Ținând cont de încălcările repetate ale drepturilor omului și, în special a dreptului la viață, prin Statutul de la Roma, adoptat în 1998 și intrat în vigoare la 1 iulie 2002, a fost creată Curtea Penală Internațională (în continuare - CPI) scopul căreia este pedepsirea crimelor internaționale.

Republica Moldova a ratificat Statutul de la Roma prin Legea nr. 212 din 09.09.2010, astfel devenind membru cu drepturi depline al CPI - prima și singura curte penală internațională permanentă.

CPI are competențe asupra crimelor de genocid, de război, de agresiune și celor împotriva umanității. Jurisdicția CPI se extinde asupra statelor ce au devenit state membre ale CPI, dar în anumite cazuri și asupra altor state, conform deciziei Consiliului de Securitate al ONU.

În scopul asigurării reprezentanților statelor participante în cadrul Adunării statelor părți la statutul CPI (în continuare - Adunării) și în cadrul organelor sale subsidiare, oficialilor și membrilor CPI cu anumite imunități și privilegii, destinate exercitării funcțiilor și realizării scopurilor sale într-o manieră independentă și necondiționată, la 9 septembrie 2002 la New York a fost adoptat Acordul privind privilegiile și imunitățile CPI (în continuare - Acordul).

Acordul are caracter interstatal și a intrat în vigoare la 22.07.2004, fiind constituit din 39 articole.

2. Informații privind conținutul tratatului

Acordul este unul suplimentar la Statutul de la Roma al CPI. Conform prevederilor Acordului, CPI se bucură pe teritoriul statelor părți de privilegiile și de imunitățile necesare îndeplinirii misiunii sale.

Acordul definește statutul și personalitatea juridică a CPI. Astfel, în art. 2 se prevede că CPI va avea personalitate juridică internațională și capacitatea necesară pentru îndeplinirea obiectivelor sale. În articolele ce urmează sunt prevăzute inviolabilitatea localurilor CPI, a arhivelor și documentelor sale, dreptul CPI de a dispune de drapel, emblemă și însemne. De asemenea sunt prevăzute imunități pentru CPI, proprietățile, fondurile și bunurile sale, scutirea de impozite și taxe vamale, eliminarea restricțiilor în materia schimburilor valutare, facilități de comunicare, imunități și privilegii pentru personalul CPI, reprezentanții statelor participante în cadrul Adunării și a organelor sale subsidiare și reprezentanții organizațiilor interguvernamentale etc.

Orice stat parte poate propune, prin comunicare scrisă adresată Secretariatului Adunării, amendamente la Acord. Secretariatul va transmite comunicarea tuturor statelor părți și Biroului Adunării, solicitând statelor părți să notifice Secretariatului dacă doresc organizarea unei conferințe de revizuire pentru discutarea propunerii.

Acordul nu prevede un termen de valabilitate. Acesta poate fi denunțat printr-o notificare scrisă adresată secretarului general. Denunțarea va produce efecte la un an de la data primirii notificării, dacă notificarea nu prevede o dată ulterioară.

B. ANALIZA DE IMPACT

1. Informații generale

Actualitatea tratatului. Actualitatea Acordului constă în faptul că, cele mai grave crime care privesc comunitatea internațională nu pot rămâne nepedepsite și că reprimarea lor trebuie să fie asigurată efectiv prin măsuri luate în cadrul național și prin întărirea cooperării internaționale.

Scopul final al tratatului. Potrivit normei art. 48 din Statutul de la Roma sunt stabilite privilegiile și imunitățile pentru personalul organelor CPI, și pentru participanții la procedurile în fața CPI, însă ea nu se extinde asupra reprezentanților statelor care participă la lucrările CPI. Prin urmare, pentru asigurarea activității CPI, statele părți la acest forum internațional urmează să adere la Acordul cu privire la privilegii și imunități, care acoperă și situațiile expuse mai sus, în special prin prevederile art. 22 din Acord.

Ținând cont de principiul că CPI trebuie să beneficieze de sprijinul universal, statele membre urmează să implementeze pe deplin dispozițiile Statutului de la Roma în legislația națională, inclusiv, să adere la Acordul privind privilegiile și imunitățile CPI.

Republica Moldova, alături de alte state părți, s-a angajat să-și sporească participarea la CPI prin aderarea la Acordul cu privire la privilegii și imunități, și prin alte angajamente, cum ar fi dezvoltarea cadrului legal pentru cooperarea eficientă cu aceasta.

Existența sau inexistența unor alte opțiuni alternative de reglementare decât tratatul. Nu au fost identificate alte opțiuni de reglementare decât tratatul menționat.

Descrierea succintă a principalelor drepturi și obligații pe care le generează tratatul

Imunitățile internaționale sunt necesare pentru asigurarea independenței și imparțialității CPI, prin încercarea de a proteja organizația de la imixtiune în activitatea sa, control din partea statelor părți și autoritățile acestora. Independența funcțională a CPI - ca în cazul oricărei altei organizații internaționale - se bazează în întregime pe garanțiile statelor de a nu se implica în activitățile sale. Privilegiile și imunitățile sunt necesare pentru toate organizațiile internaționale, iar în cazul CPI ele sunt de o importanță majoră, având în vedere mandatul său extrem de sensibil și dependența puternică de cooperarea cu un număr potențial mare de state.

Pentru a facilita aplicarea legislației statelor și pentru a preveni apariția oricărui abuz cu privire la privilegiile, imunitățile și facilitățile acordate, conform prevederilor art. 24 al Acordului, CPI va coopera în orice moment cu autoritățile competente ale statelor părți.

Fără a se aduce atingere privilegiilor și imunităților lor, toate persoanele care conform Acordului se bucură de privilegii și imunități, au obligația de a respecta legile și reglementările statelor părți pe teritoriul cărora se află sau pe care le tranzitează în interesul CPI. În același timp aceste persoane au obligația de a nu interveni în treburile interne ale statului respectiv.

Privilegiile și imunitățile prevăzute în Acord nu sunt acordate reprezentanților statelor și ai organizațiilor interguvernamentale pentru a crea un avantaj personal, ci pentru a asigura exercitarea independentă a funcțiilor lor legate de lucrările Adunării, ale organelor sale subsidiare și ale CPI. În consecință, statele părți au nu numai dreptul, ci și obligația de a renunța la privilegiile și imunitățile reprezentanților lor în toate cazurile în care, în opinia statelor respective, aceste privilegii și imunități

ar obstrucționa înfăptuirea justiției și această renunțare nu ar aduce atingere scopului pentru care au fost acordate.

Art. 23 al Acordului prevede posibilitatea formulării declarațiilor de către statele părți cu privire la limitarea imunităților și privilegiilor pentru anumite persoane. Astfel, proiectul Legii privind aderarea la Acord include declarația Republicii Moldova cu privire la limitarea imunităților și privilegiilor pentru persoanele care sunt cetățeni sau rezidenți permanenți ai Republicii Moldova, la care se face referire în articolele 15, 16, 18, 19 și 21 ale Acordului.

Modul de soluționare a disputelor sau inexistența unor astfel de prevederi

Modul de soluționare a diferendelor este descris la articolele 31 și 32 ale Acordului. Conform prevederii alineatelor unu și doi din art. 32 toate diferendele rezultând din interpretarea sau aplicarea Acordului vor fi soluționate prin consultări, negocieri sau în alt mod convenit de soluționare. Dacă diferendul nu este soluționat conform paragrafului 1 art. 32, în termen de 3 luni de la cererea scrisă a uneia dintre părțile la diferend, acesta va fi deferit, la cererea oricăreia dintre părți, unui tribunal arbitral conform procedurii prevăzute în Acord.

2. Aspectul politic, cultural și social

Necesitatea aderării la Acord reiese din angajamentele asumate de către Republica Moldova prin ratificarea Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte (art. 6), semnat la Bruxelles la 27.06.2014.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 808 din 7 octombrie 2014 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aderarea la Acord a fost planificată pentru anul 2016.

Consolidarea statului de drept, respectarea drepturilor omului, menținerea păcii și întărirea securității internaționale constituie valori esențiale pentru Uniunea Europeană (UE). De aceea, UE și-a asumat un angajament ferm de a coopera cu CPI pentru a pune capăt impunității autorilor celor mai grave infracțiuni.

Conform art. 3 (b) al deciziei 2011/168/PESC a Consiliului Uniunii Europene din 21 martie 2011 privind CPI și de abrogare a Poziției comune 2003/444/PESC, pentru a garanta independența CPI, Uniunea și statele membre *fac totul pentru ca aderarea la Acordul privind privilegiile și imunitățile CPI sau ratificarea acestuia de către statele membre să aibă loc cât mai curând posibil și fac demersuri în direcția aderării la acordul respectiv sau a ratificării acestuia de către alte state.*

Decizia menționată vizează promovarea unui sprijin universal statutului CPI, alături de asigurarea integrității, independenței și a bunei sale funcționări. Uniunea Europeană își propune să sprijine cooperarea cu CPI și să susțină punerea în aplicare a principiului complementarității. Conform acestui principiu, CPI întreprinde acțiuni de urmărire în justiție doar dacă statele nu inițiază aceste acțiuni sau dacă nu au capacitatea de a o face.

Republica Moldova a declarat că se aliniază la decizia 2011/168/PESC a Consiliului UE, și că va asigura ca politicile naționale să fie conforme cu respectiva decizie (declarația Înaltului Reprezentant, în numele Uniunii Europene, cu privire la alinierea anumitor țări terțe la decizia 2011/168/PESC a Consiliului din 21 martie 2011 privind Curtea Penală Internațională și de abrogare a Poziției comune 2003/444/PESC).

Necesitatea aderării Republicii Moldova la Acord este argumentată și de importanța asigurării funcționalității CPI, impunându-se, în consecință, garantarea imunităților și a privilegiilor esențiale îndeplinirii obiectivelor sale. Aderarea la Acord va contribui la dezvoltarea relațiilor de colaborare în interesul și avantajul statelor membre, pornind de la principiul respectării drepturilor și intereselor fundamentale ale omului.

3. Aspectul economic și de mediu

Aderarea la Acord nu implică consecințe negative pentru economia Republicii Moldova.

4. Aspectul normativ

Aderarea Republicii Moldova la Acord nu contravine prevederilor Constituției deoarece, conform art. 8 al Constituției, Republica Moldova s-a obligat să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele internaționale la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Aderarea la Acord este în concordanță cu art. 48 din Statutul de la Roma care dispune că, pe teritoriul statelor părți la Statutul de la Roma, Curtea Penală Internațională se bucură de privilegiile și imunitățile necesare îndeplinirii obiectivelor sale.

Acordul este compatibil cu Carta ONU, cu alte tratate în vigoare pentru Republica Moldova, cu angajamentele Republicii Moldova asumate la nivel internațional și regional, de asemenea cu legislația Uniunii Europene.

Conform art. 33 din Acord, prevederile acestuia se aplică fără a aduce atingere regulilor relevante de drept internațional, inclusiv de drept internațional umanitar.

În prezent Republica Moldova nu dispune de un cadru normativ dedicat cooperării cu CPI. Un proiect de lege cu scopul de a defini mecanismul de cooperare este în proces de elaborare.

În contextul art. 23 al Acordului, a fost inclusă în proiectul legii declarația Republicii Moldova cu privire la limitarea imunităților și privilegiilor pentru persoanele care sunt cetățeni sau rezidenți permanenți ai Republicii Moldova, la care se face referire în articolele 15, 16, 18, 19 și 21 ale Acordului.

5. Aspectul instituțional și organizatoric

În vederea realizării prevederilor Acordului nu este necesară înființarea unor structuri noi sau modificarea celor existente. Proiectul nu include prevederi cu privire la instituția responsabilă de implementarea Acordului, acesta urmînd a fi implementat de autoritățile relevante obiectului de reglementare al Acordului.

6. Aspectul financiar

Aderarea la Acord nu va atrage după sine careva cheltuieli financiare suplimentare.

7. Aspectul temporar

Acordul va intra în vigoare după treizeci de zile de la depunerea pe lîngă secretarul general al ONU a instrumentului de aderare. Denunțarea Acordului poate avea loc printr-o notificare scrisă adresată secretarului general, și va produce efecte la un an de la data primirii notificării, dacă notificarea nu prevede o dată ulterioară, în conformitate cu art.37 al Acordului.

C. Analiza oportunității aderării la tratat

1. Data și locul semnării/aprobării tratatului

Acordul a fost adoptat la New York, la 9 septembrie 2002.

2. Data intrării în vigoare

Conform art. 34 al Acordului, acesta a fost deschis spre semnare de către toate statele de la 10 septembrie pînă la 30 iunie 2004, fiind supus procedurii de ratificare, acceptare sau aprobare de către statele semnatare. Acordul a rămas deschis pentru aderare tuturor statelor, instrumentul de aderare urmînd a fi depus pe lîngă secretarul general al Organizației Națiunilor Unite (în continuare – secretarul general).

Acordul a intrat în vigoare la 22.07.2004. Pentru Republica Moldova Acordul va intra în vigoare după treizeci de zile de la depunerea pe lîngă secretarul general a instrumentului său de aderare.

3. *Oportunitatea formulării, scopul și conținutul rezervelor sau declarațiilor la un tratat multilateral*

Art. 23 al Acordului prevede posibilitatea formulării declarațiilor de către statele părți cu privire la limitarea imunităților și privilegiilor pentru anumite persoane. Astfel, proiectul Legii privind aderarea la Acord include declarația Republicii Moldova cu privire la limitarea imunităților și privilegiilor pentru persoanele care sunt cetățeni sau rezidenți permanenți ai Republicii Moldova, la care se face referire în articolele 15, 16, 18, 19 și 21 ale Acordului.

4. *Termenul de valabilitate a tratatului*

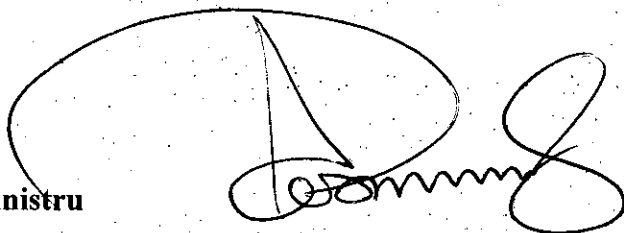
Acordul nu conține prevederi privind termenul de valabilitate

Conform art. 36 al Acordului, orice stat poate propune modificări la Acord prin comunicare scrisă adresată secretarului Adunării. Secretarul va transmite această comunicare tuturor statelor părți și biroului Adunării solicitând statelor părți să notifice secretarului dacă doresc organizarea unei conferințe de revizuire, pentru discutarea propunerii.

În conformitate cu prevederile articolului 37 al Acordului, un stat parte poate denunța Acordul printr-o notificare scrisă adresată secretarului general. Denunțarea va produce efecte la un an de la data primirii notificării, dacă notificarea nu prevede o dată ulterioară.

În contextul celor expuse, reieșind din importanța asigurării bunei funcționări și îndeplinirii corespunzătoare a atribuțiilor CPI, considerăm oportună aderarea Republicii Moldova la Acordul privind privilegiile și imunitățile CPI.

Ministru

Vladimir CEBOTARI